

rokat a jegyzés céljaira fordítsák. Az átszámítás árfolyama minden héten előre meg fog állapítani. Az első héten megállapított árfolyam egy kilogramm szinezüstre 20 dollárt tesz ki. Nincs kifogás az ellen, hogy a jegyintézet kívüli részvényjegyzési helyek is vesznek át a részvényjegyzéssel kapcsolatban

ezüstit, a legközelebb eső jegyintézeti fő-, illetve fiókintézeti helyéig való szállítás költségét azonban a fél maga tartozik viselni és a végleges elszámolás és ezzel kapcsolatosan a jegyzés is csak a Jegyintézet azon bankintézeténél eszközölhető, amelynél a beszolgáltatás és a szinsúly hivatalos megállapítása történt.

A makó—szegedi közút terve.

Szeged, április 26. (Saját tudósítónktól.) Emlekeztetés még, hogy közvetlenül a proletárdiktatura után, a „konszolidáció“ kezdetén, 1920 elején a nagymértékű munkanélküliség enyhítésére a kereskedelemügyi miniszter leírt az egyes illetékes hatóságokhoz, hogy rövidesen dolgozzanak ki részletes tervezetet bizonyos közmunkák elvégzésére, amelyek természetesen nem kívánnak speciális szakudást. A leirat után Regdon Geyza, a makói államépítészeti hivatal vezetője részletesen ki is dolgozott egy tervet, egy közutnak a tervét, amely az Acev. makói állomásról indulna ki, Püspöktelel haladna át, érintené a tápéi városi bérköteleket, majd egy építendő tápéi Tiszahídon haladna át és így jutna el Szegedre.

A tervben az is benne volt, hogy a megépítendő alapépítmény, valamint a hid is, egyúttal egy megépítendő vasút számára is alkalmas lenne, a vasut pedig a körtöltésen át jutna be a Máv. Szeged-Rókus-állomására. Ez az új közút egyrészt lényeges munkát is jelentett, másrészt az eddigi makói utnál hat kilométerrel lenne rövidebb. Így sokkal könnyebben és olcsóbban lehetne szállítani az élelmiszeri cikkeket, valamint jelentékenyen megnövekednék az út mellett fekvő földek értéke is. Regdon Geyza tervét akkor támogatta a város ható-

sága, Csanádmegye és a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara is. A nagyjelentőségű új utból azonban nem lett semmi. Közben az anyagárak és a munkabérek hirtelen magasra emelkedtek és így a miniszter nem tartotta megvalósíthatónak a szép tervet.

Most Regdon Geyza bizonyos kérdésekben tárgyalást folytatott a kereskedelemügyi minisztériumban és ez alkalommal ismét előhozta a régi, megvalósítható tervet. A tárgyalások folyamán a terv keresztülvitelének lehetősége merült fel akkor, ha ezt a tervet az érdekeltségek: Csongrád, Csanádmegye, Szeged, Makó, valamint a püspöktelei uradalom is támogatná, mert valószínűleg akkor a kormány is hozzájárulna az út építéséhez jelentékeny összeggel.

A nagy energiával dolgozó Regdon Geyza most — értesülésünk szerint — értekezletre fogja összehívni az öt érdekelttség képviselőit, részletesen elő fogja adni terveit, valamint rentabilitási számításait is. Ettől a közel jövőben megtartandó értekezlettől igen sok függ és remélhető, hogy a terv elől nem fognak elzárkózni, mert az út, valamint a hid és a vasut fölépítése jelentékenyen föllendítené Szeged és Makó forgalmát, valamint a földek értékét is.

(v.)

Hárommilliárd koronára tizenhárommilliárd fedezet.

A pénzügyi bizottság letárgyalta a Tábor-utcai bérház ügyét.

Szeged, április 26. (Saját tudósítónktól.) Szeged város törvényhatósági bizottságának pénzügyi bizottsága szombaton délután négy órakor ülést tartott dr. Semogyi Szilveszter polgármester elnöklésével a városháza tanácstermében. Az ülés legfontosabb tárgya a Tábor-utcai bérházépítés pénzügyi részének letárgyalása volt.

Balogh Károly tanácsnok volt a kérdés előadója. Részletesen ismertette az 1250 millió koronás államkölcsön feltételeit, majd elmondta, hogy a város hatóága eddig milyen intézkedéseket tett az építés érdekében. A közgyűlés határozata értelmében a mérnöki hivatal már elkészítette a kétemeletes bérház tervrajzait és költségvetését, amely szerint a kiutalt állam-

kölcsönön kívül még hárommilliárd koronára van szükség, amelynek fedezetét a pénzügyi bizottságnak kell kijelölnie.

Ezután Balogh Károly a fedezet kijelölésére vonatkozó javaslatát terjesztette elő. Elmondotta, hogy a város 1923. évi zárszámadásában 129 millió korona követelés szerepel, ezt az idevontatkozó törvények értelmében ingatlan beruházásra fedezetül kijelölheti a város hatósága. Néhány kisebb fedezetül kijelölhető tétel felsorolása után elmondotta az előadó, hogy az Alsótanyán kijelölt és értékesítésre váró 600 háztelekért legalább négy és félmilliárdot kap majd a város, a szentmihálytelki 234 telekért pedig közel kétszázmillió koronát kell kapnia. Ezenkívül megkezdhetik azoknak a citekföldek-

nek az eladását is, amely a városi földek határainak kiegyenlítésével esnek le. A kérdéses citekföldek nagysága ezer katasztrális holdra becsülhető és értékük legalább kilencmilliárd koronát kell kapnia a városnak. A pénzügyi bizottság tehát több mint tizenhárommilliárd fedezettel rendelkezik és így ebből az építéshez szükséges hárommilliárdot minden nehézség nélkül kijelölheti, annál is inkább, mert ez a hárommilliárd feltétlenül befolyik még ebben az esztendőben.

A pénzügyi bizottság a polgármester felszólalása után — nagyon meglepte a polgármestert, hogy ennyi tenger pénz van a városnak — elfogadta Balogh Károly javaslatát.

Ezután Berzenczey Domokos műszaki főtanácsos ismertette vázlatosan az építkezés műszaki részét. Elmondotta, hogy a bérház kétemeletes lesz, a földszintjén tizenhárom üzlethelyiséggel, a magas földszintre kerül a városi adóhivatal, az emeleteken pedig lakások lesznek. Az épület udvari egyemeletes szárnyának emeletén a hatósági munkaközvetítőt helyezik el. Az emeleteken tizennégy teljesen modern rendszerű lakás épül külön fürdőszobával, de felszereltlen fürdőszobával. Az a lakó, aki akarja és aki teheti, saját költségén felszereltesse. A fürdőszobákban csak vízvezeték lesz.

— De víz nem — szölt közbe valaki.

— Jövőre egész biztosan lesz víz — nyilatkozott a polgármester, de az ígéret teljesítésébe vetett bizalom nem igen tükröződött vissza a bizottság tagjainak arcáról.

Ezután az a kérdés merült fel, vajon mikor válik bekölthetővé az építendő bérház.

— Kész lesz-e novemberre — kérdezte Wimmer Fülöp.

— Ezt nem garantálhatom — mondotta Berzenczey Domokos —, hiszen az építési szabályrendelet ki is mondja, hogy nagyobb épületekbe csak az építést követő évben költözhetnek be a lakók.

— Ha a pénzünk időközben elfogy — toldotta meg a polgármester —, bizony félbeszakítjuk a munkát.

A bizottságnak azonban az a kislakult kívánsága, hogy az építkezést még ebben az évben fejezze be a város.

Ezzel a Tábor-utcai bérház ügyét le is tárgyalta. Berzenczey Domokos tett még néhány előterjesztést. A kövezési program végrehajtásához újabb hitelre van szükség, mert a múlt évben vásárolt aszfaltanyag elfogyott. A bizottság úgy határozott, hogy a hitelt a költségvetési felév végén a többi póthitelek keretébe illessze be a tanács. A tápéi komp ügye is szóba került. A komp most van javítás alatt, de a ha ki is javítják, nem tarthat már sokáig, tehát idejében kell az új kompról gondoskodni.

Zum Soldaten ...

Írta: Móra Ferenc.

A Zum Soldaten pálinkamérés volt Szegeden a nyolcvanas években. A depó volt, ahogy abban az időben nevezte a szegedi nemzetnek az a rétege, amely kedvelte az olcsó ákovitát. Az a nevezetessége volt, hogy ez volt az utolsó korcsma Szegeden, amely német silt-et viselt. Tömörkénynek egyikét novellájába is ezen a réven került bele akkor, mikor már a legélemedettebb csavargók se igen emlékeztek e kellemes üdülőhelyre.

Mikor azonban Tömörkény még csak süvölvény újságíró volt — „az ügyes tollú Steingaszner István fiatal barátunk“, ahogy a Szegedi Híradó beinstallálta az „ujdonászai“ stallumba a volt patikárus-praktikánst —, akkor még virágjában volt a Zum Soldaten a festett pléh-katonával, aki gólyanyaku üvegéből szopogatta az üdvösséget. Sok aktaszámot szállított a rendőrségnek és sok témát az újságírásnak, amelyet akkor, mint serdülő csecsemőt Bérczi nász, majd Koczor János tápláltak keblükön, noha nem éppen anyatejjel. Talán olykor a helyszínen is gyűjtöttek tapasztalatokat az ifjú újdondászok, egy-egy kalap alatt töltött éjszaka hajnalán, mikor a kutyaharapást szörvél kellett gyógyítani és erre legcélrányosabb kórháznak látszott a Zum Soldaten.

Elég az hozzá, hogy népszerű alak volt az italos katoná és mikor Tömörkény Istvánt 1888 októbernek elsején bekívánta a császár, nagyon stilszerű volt a regruta bucsuja a jóbarátoktól, akik persze még akkor nem voltak olyan sokan, mint most, de azért jutott belőlük minden sarokra és minden boltajtóba a Palánkban, meg a Felsővárosban.

— No pajtás, Isten veled és gyöngyharmat! (Ez volt akkor az ifjú bohémek divatos köszönése. Rendezett tanácsu városokban azt is hozzátették, hogy „és a Néptanítók Hetilapja.“)

— No mi az, Pista, utazol?

— Utazom ám, még pedig Spanyolországba.

— No?

— Az ám, Boszniába megyek, törököt őrizni. Zum Soldaten vagyok címezve.

Később Pista a lehetetlenséghez volt címezve, ha szíves háziasszonyok tömörödtek volna bele az ételt, mert hihetetlen kisétkü ember volt. Ilyenkor mindig megcsókolta a ház urát kezét és mosolygva mentegődött, hogy ő már a lehetetlenséghez van címezve, ami a turós rétest illeti, de a házigazdának talán letörne a keze kezészára, ha egy kis bort öntene? — ellenben mikor Zum Soldaten volt címezve, azt nagyon büszkén hirdette, mert régi ambíciója volt az angyalbőr. Mielőtt újságírónak beállt volna, katonának akart beállni és ez iránt kérelmet is terjesztett be Fluck Ferenc tábornok-hoz, akinek csak a névalírását látta valahol. A katonáskodás akkor csak azért maradt el, mert a kérvény rossz helyre volt címezve. Még akkor nem élesedett ki a Pista szeme a receptolvasásban és a sőtárnok-ot nézte tábornoknak. Mert akkor már sőtárnok volt a szép fehérhaju öreg ur, különben gyerekfejjel Kossuth katonája és később Görgey védelmezője. Azért írta Lipcsey Ádám a Hűvelők Matyi-ban megjelent arcképe alá a tréfás rigmust:

Görgey-mosásban öszült meg e tarkó:

Fluck Ferenc sőtárnok.

A minél többet csak azon a klapancián nevettek, amely az „alispán“ képe alá került: „Nagy férfiak gipszből“ című szobor-sorozatban

Nem vagyok én stréber, sem pedig kucséber: Weiner Maxi héber.

Ezt azonban nem Lipcsey Ádám csinálta, hanem Pósa Lajos, aki még akkor nem volt galambhaju és galamblelkű gyermeklelkű, hanem volt igenis csattanós piros arcú, koromfekete szakállu, a legényélet minden örömei iránt igen fogékony férfiú, aki nem bánta azt se, ha a múzsa pipikendővel kötötte hátra a fejét. A szerelem dalnoká volt akkor Pósa, nagy urak haragos ostorozója („pereg a dob, tram-tram-tram — de ragyog a monogram“, keserítette el a híres refrénnel Tisza Lajost, aki a Kőtsönös Rókusok városában színházra, városházra, hidra, lámpaoszlopra odarakatta a monogramját, mint a szivartárcájára, vagy a zsebkendőjére) — és semmi bohémösszejövétel akkor meg nem eshetett a Pósa Lajos pajkos rigmusai nélkül.

Természetesen ott volt akkor is, mikor a Hungária kistermében bucsuztatták Tömörkényt a bohémek. Természetes, hogy verset is olvasott fel. Mondani se kell, hogy annak az volt a címe: Zum Soldaten és magától értetődik, hogy nem fakasztott vele ríva senkit, noha a búslulás ismételtlen is emlegetődött benne. Az utolsó strófája ez volt:

Es most ajakamra a legbúsabb hangot:

Kondítsátok össze a boros harangot!

Jó Tömörkény, kelj fel e bús harangszóra:

Józanon ne vigyen el a végső óra!

Emléklapot is rögtönöztek Tömörkény Pistának, aki vitte azt magával Spanyolországba, mint szemfedőjét régi életének, amely címezve volt szegénységhez, vergődéshez, tévelygéshez, labdacgyűráshoz, remellaygusztávós novellákhoz, egész a Zum Soldaten-ig.

Amikor Spanyolországba hazaért, akkor már a halhatatlansághoz volt címezve.